

**Ratkaisukeskeinen
taideterapian ohjaaja -
Solution Focused Art® (30 op)**

HÄMEEN *kesä-*
YLIOPISTO

Ratkaisukeskeinen taideterapian ohjaaja - Solution Focused Art® (30 op)

Nimi	Ratkaisukeskeinen taideterapian ohjaaja - Solution Focused Art® (30 op)
Päätösnumero	10/2024
Hyväksyjä	rehtori Juha-Pekka Liljander
Päätöspäivämäärä	14.2.2024
Voimaantulopäivämäärä	27.8.2024
Pdf luotu	15.8.2024

SISÄLTÖ

1. Ratkaisukeskeinen taideterapian ohjaaja - Solution Focused Art®, 30 op.	1
2. Kesäyliopisto koulutuksen järjestäjänä.	3
2.1. Lainsäädännöllinen tausta, kesäyliopistojen tehtävä ja arvoperusta.	4
2.2. Opetus kesäyliopistossa.	4

1. Ratkaisukeskeinen taideterapian ohjaaja - Solution Focused Art®, 30 op

Ratkaisukeskeisessä taideterapiassa ratkaisukeskeiset työmenetelmät yhdistyvät kuvalliseen ilmaisuun. Se sijoittuu viitekehykseltään integratiivisiin taideterapiasuuntauksiin. Ratkaisukeskeistä taideterapiaa käytetään yhtenä kuntoutuksen, hoidon ja ennaltaehkäisyn välineenä niin yksilötyössä kuin ryhmätoiminnassakin kasvatus-, opetus-, sosiaali-, terveys- ja kuntoutusaloilla.

Ratkaisukeskeinen taideterapia antaa ihmiselle mahdollisuuden omien asioiden, ajatusten, tunteiden, elämäntilanteiden ja ihmissuhteiden tarkastelulle luovuutta ja mielikuvista hyödyntäen. Opinnot sopivat kasvatus-, opetus-, kuntoutus-, sosiaali- ja terveysaloilla työskenteleville sekä kaikille taideterapeuttisista menetelmistä ja oman itsensä kasvusta ja hyvinvoinnin edistämisestä kiinnostuneille. Opintoihin ei ole ammatillista pääsyaatimusta eivätkä ne edellytä aiempaa kuvataiteellista työskentelyä – jokainen on oikealla, omalla tavallaan luova.

Osaamistavoitteet

Tavoitteiden kuvaus

Koulutuksen tavoitteena on ratkaisukeskeisen ajattelun ja näkemyksen löytäminen, oman itsetuntemuksen lisääntyminen, sosiaalisten vuorovaikutustaitojen kehittyminen, oman kuvataiteellisen ilmaisun vahvistaminen sekä ohjauksellisen työtöteen muodostuminen.

Opinnot antavat valmiuksia ohjata ratkaisukeskeisen taideterapian menetelmiä oman aiemman ammattitaidon tukemana niin yksilötyössä kuin ryhmätoiminnassa.

Ratkaisukeskeinen taideterapian ohjaaja - Solution Focused Art® osaamistavoitteet

- ymmärtää mitä ratkaisukeskeinen näkökulma tarkoittaa ja millaisia menetelmiä ja työskentelytapoja siihen sisältyy
- hallitsee erilaisia ratkaisukeskeisen taideterapian menetelmiä ja tietää kuinka niiden tuella voidaan lisätä ihmisten toivoa, toimijuutta ja itsearvostusta
- osaa yhdistää ratkaisukeskeisiä työskentelytapoja taiteelliseen työskentelyyn
- tietää mikä kuvan rooli on taideterapiassa ja hallitsee kuvan kautta käytävän dialogin
- on vahvistanut omaa taiteellista ajatteluaan ja löytänyt uusia itseilmaisun muotoja

Keskeiset sisällöt

Koulutuksessa käsitellään seuraavia sisältöjä:

- Hops, konstruktivismi ja itseohjautuvuus oppimisen perustana
- Kuvataiteellinen työskentely
- Tarut ja myytit kuvataiteessa
- Taiteen hyvinvointivaikutukset
- Ratkaisukeskeisyyden historia
- Ratkaisukeskeiset asiakastyötaidot ja työskentelymenetelmät
- Taideterapian historia ja erilaiset viitekehykset
- Ratkaisukeskeisten taideterapiamenetelmien ohjaus
- Itsetuntemuksen vahvistaminen
- Voimavarat ja vahvuudet
- Myötätunto ja itsemyötätunto
- Psykofyysisyys
- Ryhmätoiminta
- Kriisit ja traumat

- Tulevaisuuteen suuntaaminen

Arviointi

Arvioinnin kuvaus

Koulutus arvioidaan hyväksyty- / hylätty -asteikolla. Arviointi perustuu osaamistavoitteiden saavuttamiseen. Hyväksytyt osaaminen edellyttää riittävää tietoperustan hallintaa ja sen soveltamista.

Opiskelijan osaamisen arviointi perustuu koulutuksen aikana tapahtuvaan osallistumisaktiivisuuteen lähiopetuksessa tai siihen verrattavassa etäopetuksessa ja etätehtävien suorittamiseen.

Arviointia tekevät vastuukouluttaja ja koulutuksessa mukana olevat muut asiantuntijakouluttajat.

Opiskelijan osaamisen arvioinnin kriteerit

- Opiskelija ymmärtää ratkaisukeskeisen taideterapian lähtökohdat
- Opiskelija osoittaa perehtyneensä ratkaisukeskeisen viitekehysten teoriaan ja sen erilaisiin työskentelymenetelmiin
- Opiskelija on omakohtaisesti toteuttanut erilaisia ratkaisukeskeisiä taideterapeuttisia harjoituksia ja tietää kuinka voi hyödyntää niitä ryhmätoiminnassa ja yksilötyössä
- Opiskelija tunnistaa taiteen hyvinvointivaikutukset ja miten taideterapeuttinen työskentely lisää ihmisen toivoa, toimijuutta ja itsearvostusta
- Opiskelija tunnistaa ja osaa hyödyntää erilaisia kuvallisen ilmaisun työvälineitä sekä tekniikoita
- Opiskelijan oma taiteellinen ajattelu on kehittynyt

2. Kesäyliopisto koulutuksen järjestäjänä

Kesäyliopistot ovat vapaan sivistystyön oppilaitoksia, joiden laaja alueellinen koulutustarjonta varmistaa omalta osaltaan korkeakoulutettua väestöä palvelevan koulutuksen saavutettavuutta eri puolella maata. Kesäyliopistot ovat osa korkeakoulutuksen kansallista jatkuvan oppimisen verkostoa, jossa yhdessä niin yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen kuin muiden koulutusorganisaatioiden kanssa tavoitteena on mahdollistaa opiskeleminen työn ohella. Kesäyliopistot tunnetaan erityisesti työelämän osaamista vahvistavasta koulutuksestaan, sillä koulutuksen toteuttamisessa käytetään työelämän parhaita asiantuntijoita, joilla on uusinta tietoa omalta alaltaan.

Kesäyliopistot muodostavat maan laajuisen verkoston ja oppilaitosten keskinäisellä yhteistyöllä vahvistetaan koulutuksen laatua. Yhdessä toimien varmistetaan iästä tai pohjakoulutuksesta riippumatta kaikkien kansalaisten mahdollisuus korkeakoulutasoiseen opetukseen sekä yleissivistävään ja työelämälähtöiseen koulutukseen kaikkialla Suomessa.

Kesäyliopistot toimivat kiinteässä yhteistyössä omien alueidensa korkeakoulujen ja muiden koulutuksen tuottajien sekä työelämän asiantuntijoiden kanssa, mutta toimivat myös sellaisen korkeakouluopetuksen tarjoajana, jota paikkakunnan omilla korkeakouluilla ei ole koulutusvastuissaan. Kesäyliopistot tukevat opiskelijoita heidän jatkuvassa oppimisessaan tarjoamalla sijaintipaikkakunnillaan opetusta ja opiskelijan oppimista tukevia palveluja.

Nimestään huolimatta kesäyliopistot toimivat ympärivuotisesti painottaen toiminnassaan korkeakoulutasoista opetusta, työelämän osaamista vahvistavaa koulutusta, lasten ja nuorten tiedetoimintaa, ikääntyvien yliopistotoimintaa sekä yleissivistävää koulutusta, kuten kielikursseja sekä taide että kulttuurialojen koulutusta.

Kesäyliopistojen opetuskielet ovat suomi ja ruotsi. Joissakin tapauksissa opetusta ja ohjausta annetaan myös englannin kielellä, jolloin siitä on erikseen mainittu kurssikuvauksissa.

Kesäyliopistot laativat osaamisperusteiset opetussuunnitelmat, joissa kuvataan koulutustarjonnan tuottama osaaminen opintokokonaisuuksien ja kurssien tasolla. Osaamisperusteisuudella tuetaan opiskelijan mahdollisuutta hankitun osaamisen tunnistamiseen ja tunnustamiseen ja päällekkäisyyksien välttämiseen opintoja suoritettaessa.

Kesäyliopistojen opetussuunnitelmia laadittaessa pyritään ratkaisuihin, jotka kehittävät opiskelijoiden hyvinvointia, osallisuutta ja aktiivista kansalaisuutta sekä tukevat heidän pyrkimyksiään jatkuvaan oppimiseen ja sivistykseen. Kunkin kesäyliopiston sijaintialueen ja sen väestön koulutustarpeet tuovat opetussuunnitelmaan kansallisen tason ohella tarvittavaa paikallisuutta.

Hämeen kesäyliopisto

2.1. Lainsäädännöllinen tausta, kesäyliopistojen tehtävä ja arvoperusta

Kesäyliopistojen toiminnasta säädetään vapaata sivistystyötä koskevassa lainsäädännössä. Laissa kesäyliopistojen tehtäväksi määritellään avoimen korkeakouluopetuksen sekä alueellisiin osaamis ja sivistystarpeisiin vastaavan koulutuksen järjestäminen erityisesti korkeakoulutetun väestön tarpeita palvelleen (2§ (29.12.2009/1765)). Kesäyliopistojen toiminta perustuu opetusja kulttuuriministeriön myöntämään ylläpitolupaun, joka voidaan myöntää riittävät ammatilliset ja taloudelliset edellytykset täyttävälle kunnalle, kuntayhtymälle, rekisteröidylle yhteisölle tai säätiölle. Kesäyliopistot ovat voittoa tavoittelemattomia yleishyödyllisiä yhteisöjä.

Kesäyliopistojen tehtävässä korostuvat paitsi laaja ja monipuolinen korkeakoulutuksen saatavuus kaikkialla Suomessa myös sivistystehtävä. Kesäyliopistoilla on tärkeä rooli niin yleissivistyksen kuin työelämässä tarvittavan osaamisen vahvistamisessa elinikäisen oppimisen periaatteiden mukaisesti. Kesäyliopistot ovat osa korkeakoulutuksen verkostoa ja ne osaltaan tukevat yhteiskunnan eheyttä, tasaarvoa, osallisuutta ja aktiivista kansalaisuutta. Kesäyliopistojen visiona on tukea kansalaisten yksilöllisiä opintopolkuja ja kehittyä merkittäviksi jatkuvan oppimisen valtakunnalliseksi verkostoksi.

Kesäyliopistojen toiminta ja opetussuunnitelmien arvoperusta rakentuu kolmelle yhdessä määritellylle arvolle. Ne ovat **sivistys, kumppanuus ja merkityksellisyys**.

Sivistys on arvoista tärkein ja sen mukaisesti koulutuksen ja kasvatuksen kautta omaksuttu viisaus, avarakatseisuus ja henkinen kehittyneisyys ovat kesäyliopistojen toiminnan ytimessä. Sivistyksen arvosta kumpuaa kesäyliopistojen oppimiskäsitys, joka perustuu itseään kehittävän uteliaan ihmisen oppimisen polun viitoittamiseen ja hyvinvoinnin tukemiseen.

Kumppanuus yhteistyön muotona on kesäyliopistojen arvoperustassa keskeinen. Kumppanuudessa kesäyliopistojen asiakkaisiin – niin kansalaisiin kuin yhteisöihin – kunnianhimoisena tavoitteena on toimia rinnallakulkijana. Kesäyliopistot haluavat luoda opiskelijalle hyvän asiakaskokemuksen, jonka merkitsee enemmän kuin asiakastyytyväisyys. Kumppanuudessa pyritään saavuttamaan enemmän kuin asiakas on ennakolta saattanut odottaa. Kumppanuus toteutuu myös kesäyliopistojen tiiviinä keskinäisenä verkostoitumisena ja oppilaitosten yhteistyönä yliopistoihin, ammattikorkeakouluihin ja muihin oman alueensa koulutusorganisaatioihin.

Merkityksellisyys on arvo, jossa korostuu oppimisen kyky tuottaa itseään kehittävälle uteliaalle ihmiselle jotakin itsessään arvokasta. Kesäyliopistojen koulutus ei ole pelkkä väline, esimerkiksi taloudelliseen menestymiseen, vaan luo arvokkaan elämän kokemuksia. Merkityksellisyyden arvon mukaisesti koulutuksen tavoitteena on eettisesti kestävänsä hyvän tuottaminen ja ihmisarvoisen elämän ja osallisuuden edistäminen. Merkityksellisyys toteutuu koulutuksessa myös siten, että itseään kehittävä, utelias ihminen saa mahdollisuuksia ilmaista ja toteuttaa itseään ja luoda sitä kautta uutta.

Kesäyliopistojen arvoperusta konkretisoituu kunkin kesäyliopiston osaamisperusteisessa opetussuunnitelmassa. Arvot toteutuvat kesäyliopistojen toimintakulttuurissa, opetuksessa ja opiskelijoiden jatkuvan oppimisen tukemisessa.

2.2. Opetus kesäyliopistossa

Lain mukaan vapaana sivistystyönä järjestettävän koulutuksen tavoitteena on edistää ihmisten monipuolista kehittymistä, hyvinvointia sekä kansanvaltaisuuden, moniarvoisuuden, kestävänsä kehityksen, monikulttuurisuuden ja kansainvälisyyden toteutumista. Vapaassa sivistystyössä korostuu omaehtoinen oppiminen, yhteisöllisyys ja osallisuus.

Kesäyliopistojen oppimiskäsityksen ytimessä on itseään kehittävä, oppimishaluinen ja utelias ihminen osana oppivaa yhteisöä. Tämän mukaisesti opetuksessa ja oppimisessa korostuu ihmisen oma vastuu ja aktiivisuus itseohjautuvana toimijana. Tavoitteena on herättää oppivassa ihmisessä opittavaan asiaan liittyviä kysymyksiä, kykyä ymmärtämiseen

ja ongelmanratkaisuun sekä halua ja intoa omiin kokeiluihin. Oppimiskäsityksen mukaan oppiva ja utelias ihminen rakentaa tietoa aikaisemman tietämyksensä ja kokemuksensa perustalle. Kesäyliopistoissa oppiminen palvelee opiskelijan sivistysperustan rakentamista ja työelämäosaamisen vahvistamista.